

" וַיֹּאמְרָה אֵל מִשֶּׁה בֵּא אֶל פְּרַעֲהָ... " (י', א),

"לך אל פרעה" לא כתוב אלא "בא אל פרעה" כי מן הקב"ה אין הולכים, כי הוא נמצא בכל מקום, "מלא כל הארץ כבודו" לכן אמר כאן, "בא" כלומר: בא אתי, הנני אתך בכל אשר תלך....

הגביר החסיד ר' מוטיל מקלשין ז"ל היה דובר צחות בלשון המדינה, והיו לו עסקים גדולים בוארשה. פעם אחת שלח אחריו הרב הקדוש ר' יצחק מוורקי ז"ל. כשבא אליו ביקש ממנו הרבי, שילך לשר גדול אחד בהשתדלות לבטל את רצון הממשלה לגזור שריפה על השולחן ערוך "חושן משפט". בטענה שיש חוקי המדינה, והיהודים מחוייבים ללכת עם משפטיהם לערכאות ולהתדיין לפי חוקי הממשלה, הגזירה עדין לא יצאה לאור, אבל ידוע היה שעומדים להוציא גזירה זו. השיב ר' מוטיל להרבי: אותו שר הוא כעסן גדול, והוא מאיים לירות ברובה את כל הבא אליו בהשתדלות איזו שתהיה. אמר לו הרבי: הקב"ה אמר למשה "בא אל פרעה", ולא לך אל פרעה, כי משה רבנו היה מתיירא מפרעה, ואמר לו ה', שילך עמו יחד

ואז הלך ר' מוטיל בשמחה לאותו שר, והשר בראותו את ר' מוטיל נבהל מאוד ומילא את בקשתו. (אמרי חן).

עלינו להתחזק באהבת הקב"ה ולעשות נחת רוח לבורא עולם שבראנו לכבודו והבדלנו מן הגויים ונתן לנו תורת אמת. כמה מימרות המסמלות את אהבת הקב"ה לעם ישראל ומחזקות אותנו בתור עם סגולה.

בא וראה שלא כמידת הקב"ה מידת בשר ודם. מידת בשר ודם מסית את חברו מדרכי חיים לדרכי מיתה. והקב"ה מסית את האדם מדרכי מיתה לדרכי נועם.

ישראל קרויים בנים לה' שנאמר "בני בכורי ישראל". וה' קרוב לישראל שנאמר "קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת" ואדם או אומה שתרצה שלוח יד בבני או בקרובי המלך – כיצד ימלט?

אמר ר' יוחנן למה נמשלו ישראל לזית, מה זית אינו מוציא שמנו אלא ע"י כתינה וכתישה כך ישראל חוזרים לאביהם שבשמים ע"י צרה ומצוקה. וכן כשם שעלי עץ הזית אינם נושרים לא בקיץ ולא בחורף כך ישראל אינם בטלים לא בעוה"ז ולא בעוה"ב. ומה השמן אינו מתערב בשאר משקין כך ישראל אינם מתערבים באומות העולם.

עם ישראל משול לאש ואומות העולם למים. כאשר יש ביניהם מחיצה כמו תחתית של סיר הרי שהאש גוברת ומאדה את המים לגמרי, אך אם אין מחיצה ויש ח"ו התבוללות הרי שהמים מכבים את האש ח"ו.

אמר דוד המלך ע"ה – "ניפלה נא ביד ה' כי רבי רחמיו וביד אדם אל אפולה" שאין לאדם רחמנות כמו רחמנותו של ה' יתברך. "עמו אנוכי בצרה". שכמו שאבא שמכה את בנו משתתף בצער הבן כך גם השכינה סובלת בצער והיסורים של עם ישראל.

מסופר על ר' תנחום, שפנה אליו פעם המלך ואמר לו בואו ונהיה כולנו עם אחד בלא שום הבדל. ענה ר' תנחום בבקשה שאנו מוכנים אך כיון שאנו כבר מהולים אין אנו יכולים להיות שוב ערלים, אך אתם יכולים למול עצמכם ונהיה לעם אחד בלא הבדל. ירד המלך לסוף כוונתו של ר' תנחום ואמר לו – נצחתי, אך המנצח את המלך חייב מיתה. פקד וזרקו את ר' תנחום לגוב אריות. הסתובבו האריות סביב ר' תנחום ולא נגעו בו לרעה. וכל המלך והשרים עומדים ומשתאים לנוכח המחזה. באותו מעמד נכה יהודי מומר שחרה לו מאד על קידוש ה' שנעשה, פנה למלך ואמר שלדעתו כנראה האריות שבעים ולכן לא נגעו בר' תנחום. נענה המלך שאכן אפשרות סבירה היא וכדי לבדוק אם זה נכון צוה לעלות את ר' תנחום ולהשליך במקומו את המומר, ועוד בטרם הספיק המומר להגיע לקרקעית הבור כבר טרפו וחתכו האריות את גופו לגזרים. זהו שנאמר "צדיק מצרה נחלץ ויבא רשע תחתיו". יה"ר שכן יכרתו כל אויבנו ושונאנו. (ממעשה אבות-ע"י ר')

ישראל לסגולתו

עוד סגלה לבטול מחשבות זרות

מובא בספר "דגל מחנה אפרים" (פרשת בהעלותך) באשר מתגברים על האדם מחשבות זרות אז יציר לעצמו שם י-ה-ו-ה, ומובא שם הפסוק בתהלים (צד, יא) "ה' ידע מחשבות אדם כ-המה הבל", "יודע" הוא מלשון שבירה שנגמר (שופטים ח, טז): "וידע בהם את אנשי סכות" הרי שמחשבות הבל נשברים על ידי שם ה' כשחושבים אותו במחשבה. וזהו, כי יודע - שובר ומסלק, "הי" - שם הנהיג, מחשבות אדם שהמה הבל.

והענין מבאר בספר שומר אמונים (מבוא השער ז') להיות שהקב"ה מסתתר בתוך כל המחשבות לנסות את האדם אם ירחק מהם או שיידבק בו יתברך, שכן אין לשום כח בעולם לפעל מבלעדי ה', נאפלו לסטרא אחרא אין לה כח מבלעדי ה', והקב"ה נמצא ומחיה את כלם לנסות את ברואיו אם ידבקו בלבוש החיצוני, או במחיה את הכל שהוא הקב"ה, וכשמציר האדם שם הנהיג בתוך הוא, מדביק עצמו בהי הנמצא ומצוי בתוך הכל, וממילא נשברים ומסתלקין ממנו כל מחשבות הבל.

עוד סגלה גדולה ונפלאה לבטל מחשבות זרות מובא בצעטיל (קונטרס) ל"נעם אלימלך" זצוק"ל שייספר מחשבותיו ובלבוליו לרבו, ויוציא מצוקת לבו בטרדות המחשבות שיש לו וישפכם לפני רב, ובכך שיוציא צרת נפשו מן הכח אל הפעל ישבר כח היצר הרע שלא יוכל להתגבר עליו עוד (שם מערכת ה' אות יז).

אהבה:

ד. כשתשוב בתחלה על עוונותיך, תוכל לבוא לאהבת השם יתברך.

ארוס המתארח אצל ארוסתו

ומה שכתב בספר קדושים תהיו (פ"ט אות יב) בשם מרן רבינו עובדיה יוסף שליט"א שמעיקר הדין מותר לחתן לישון בבית כלתו וכן להיפך, באופן שישנים בבית גם ההורים. ע"ש. נראה ברור שמרן שליט"א דיבר רק באופן שאין אפשרות לישון בבית אחר, ושעת הדחק כדיעבד דמי. וכן היה מורה לנו מורינו ראש הישיבה הרב יצחק יוסף שליט"א, שאין לישון בבית של המשודכת לפני החתונה.

אדם שמחלל שבת בפרהסיא כגון שנוסע ברכב בשבת, אין להזמינו להתארח ביום טוב, מפני שאסור לבשל בשבילו ביום טוב, וגזרו רבותינו שאם יזמינוהו, יש לחוש שיבשלו בשבילו בחג.

אולם אם בעל הבית מבשל לעצמו כמות גדולה של מזון, כדי שתספיק לו וגם ישאר לאורח, מותר לארח מחלל שבת בביתו, ולתת לו לאכול מאותו תבשיל.

הנה בשלחן ערוך (סימן תקיב סעיף א) מבואר, שאסור לבשל לצורך גוי ביום טוב, שנאמר: "אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם", לכס ולא לגוים. ע"כ. (הרב אברהם ישראל)

משהו לנשמה

"טעמו וראו כי טוב ה'"

פעם פגש היצר הטוב ביצר הרע. אמר לו היצר הרע: "עד מתי נילחם זה בזה, ועד מתי תתנגד לכל מעשי? והלוא כבר קרא לי שלמה המלך 'זקן', ולך קרא 'ילד' ועל הילד לשמוע לקול המבוגר!"

אמר לו היצר הטוב: "אדרבה, לך קרא שלמה המלך 'כסיל' ולי קרא 'חכם', ואין החכם נשמע לכסיל!"

אמר לו: "אף על פי כן, בבקשה ממך, השלם איתי לשעה אחת."

אמר לו: "מה תרצה לעשות באותה שעה?"

אמר לו: "ברצוני להזמין אחד מאנשיך לבית מרוזח."

אמר לו היצר הטוב: "את מי תרצה להזמין?"

אמר לו: "חסיד פלוני."

אמר לו: "ומי מונע בעדך? לך והזמן אותו!"

אמר לו היצר הרע: "חסיד גדול הוא ולא ישמע בקולי, אלא אם כן תצטרף להזמנה."

אמר לו היצר הטוב: "כן אעשה, אתן לו רשות ללכת לאותו מושב לצים."

בא היצר הרע לאותו חסיד ודיבר על ליבו ללכת לשם אך החסיד לא אבה לשמוע. עד שבא היצר הטוב ואמר לו: "תלך, ומה בכך, אולי יצא ממהלך זה דבר טוב. רק תשמור יראת ה' בקרבך ולא תחטא."

הלך אותו חסיד לבית המרוזח, הקשיב מעט לדברי הליצנות שהעלו שם, הלך לחדר הצדדי ששיחקו בו קלפים, התבונן כשעתיים בכל אורחות בית המרוזח ושב לביתו, והיצר הרע הולך אחריו לראות כיצד השפיע עליו כל מה שראה.

וירא, והנה החסיד נכנס אל ביתו ונופל על מיטתו בקול בכיה וצעקה מרה.

נזעקה אליו רעייתו ואמרה: מה לך, אישי?"

אמר לה: "כלי זהב היה לי, והלילה מסרתי אותו לבדיקה, ואמרו לי שהזהב מעורב בסיגים וערכו אינו רב!"

אמרה לו: "מה זה תדבר? וכי מניין לך כלי זהב? וכי מתוך שיכרות תדבר?"

אמר לה: "איני שיכור, ויודע אני את אשר אדבר. לבי הוא כלי הזהב שלי, אשר בו אני עובד את בוראי כל ימי, והלילה העמדתיו למבחן. כל ימי סבור הייתי, שלבי זך וטהור, זהב מזוקק, ואני עובד את הבורא בחשק ובשמחה. אך הלילה הזה ראיתי עד כמה רחוק אני משלמות העבודה. כאשר התבוננתי בקבוצת אנשים הישובים למשחק קלפים, רתוקים ומתוחים לאין שיעור, התביישתי בעצמי כיצד אני איני רתוק כך לגמרא הקדושה. כאשר ראיתי באיזו התלהבות שמחים וצוחקים שם, ואני לא הגעתי לשמחה זו בעסק התורה והמצוות או אז נוכחתי לדעת כמה רחוק אני משלימות עבודת ה', והלב שחשבתי שהוא זהב טהור ומזוקק, התגלה לי כמעורב בסיגים ובפסולת!"

כשמוע היצר הרע דיבורים אלה מת ליבו בקרבו, והוא יצא מן הבית בקומה שחוה ובראש מורד, כי לא עלתה מחשבתו בידו, ויהי להיפך.

למחרת בא היצר הרע לבית הכנסת לעשות את מלאכתו עם האנשים הנתונים ברשותו, להחטיאם בשיחה בטלה בתוך התפילה, בתפילה בלא כוונה, וברוב של כבודים קטנוניים, וראה שהנה החסיד מתפלל בכוונה עילאית, בחשק ובהתלהבות כפל כפליים ממנהגו בכל יום. ויספוק היצר כפיים ויאמר: "אכן נתקיים בי מאמר חז"ל 'הגמל הלך לבקש לו קרניים, וגזזו לו את האוזניים'..."

לעיתים אנו רואים אנשי עסקים העסוקים במלאכתם והנה הקפה מונח לפנייהם והם אינם נוגעים בו מהלהט של העבודה, ואף שהמשקה מתקרר הם אינם שמים ליבם לכך. ואנו, שיושבים ועוסקים בתורה הנה הקפה מונח לפנינו ואנו מיד לוגמים ממנו ולא "שוכחים" לשתות ממנו.

וכך צריכה להיות בחינתו של האדם את עצמו עד כמה הוא דבוק בהשי"ת. כאשר האדם מקיים מצווה והוא "חיי" אותה, מתלהב ממנה, קיום המצוות אצלו היה נראה אחרת כפי שכתב "אור החיים" הקדוש, שאם היו בני האדם מרגישים במתיקות ועריבות התורה היו "משתגעים" ומתלהטים אחריה. צריך להרגיש מתיקות זו, בבחינת "טעמו וראו כי טוב ה'" ומי שירגיש במתיקות ממילא יתלהב ויתלהט באהבת תורה.

אדם שלומד תורה חייב להרגיש אחרת לאחר הלימוד, אם לימוד התורה לא השפיע עליו משהו היה חסר בעריבותה.

רואים אנו, שיש לו לאדם ללמוד אף מן היצר הרע ומפעלוליו לדעת לנצלם לעבודת ה' כראוי. ועל כך נאמר: "מן הכבשים" אלו כוחות היצר הטוב, "ומן העיזים" אלו כוחות היצר הרע, "תקחו" לימודים ולקחים בעבודת הבורא יתברך. (אור דניאל)